

تعیین محیط رسوب سازند پابده در میدان نفتی زیلایی با استفاده از داده‌های پیرولیز راک-ایول ۶

حسین مطهری^۱، بهرام علیزاده^۲، هرمز قلاوند^۳ و مهرداد مرادی^۴

E-mail: hosseinmotahhari@yahoo.com

(۱) دانشجوی کارشناسی‌آزاد زمین شناسی نفت دانشگاه شهید چمران اهواز

(۲) عضو هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

(۳) شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب

(۴) شرکت ملی حفاری ایران

چکیده

هدف از این مطالعه تعیین محیط رسوب سازند پابده در میدان نفتی زیلایی واقع در فروافتادگی دزفول شمالی به کمک داده‌های پیرولیز راک-ایول ۶ می‌باشد. بدین منظور تعداد ۳۶ نمونه از چاه شماره ۵ سازند پابده، که در مرکز این میدان واقع شده است، توسط دستگاه راک-ایول ۶ مورد آنالیز قرار گرفت. برای اولین بار به کمک روش‌های ژئوشیمیایی و مقادیر TOC و S_2 حاصل از این روش‌ها، این سازند به سه زون A, B, C قابل تفکیک شد که زون B آن با TOC و S_2 بالاتر، مرتبط با زمان پیشروی دریا، دارای پتانسیل تولید هیدروکربن بیشتری است. بررسی تغییرات پارامتر $S_1 + S_2$ در برابر TOC نیز نشان می‌دهد که پتانسیل تولیدی این سازند در محدوده‌ی فقیر تا خیلی خوب واقع شده، که به طور کلی دارای پتانسیل بالا است. نمودار تغییرات HI در برابر Tmax نشان می‌دهد که محتوای کروزن این سازند دارای پراکنده‌ی وسیعی است که عمدهاً دارای کروزن نوع II/III می‌باشد. مجموع این مطالعات نشان می‌دهد که شرایط رسوب گذاری سازند پابده یکنواخت نبوده است. بر طبق نمودار HI در برابر OI گسترش رخساره سازند پابده در محدوده‌ی وسیعی قرار دارد که چین نتیجه‌ای نیز توسط نمودار HI در برابر TOC دیده می‌شود و یکنواخت نبود شرایط رسوب گذاری حوضه را نشان می‌دهد. همچنین بر اساس تغییرات محسوس HI نسبت به عمق می‌توان چندین دوره پیشروی و پیشروی دریا را مشاهده نمود. با توجه به نمودار HI در برابر TOC و شرایط رسوب‌گذاری، می‌توان نتیجه‌گیری نمود که سازند پابده در تولید نفت، به خوبی اینقای نقش نموده است.

واژه‌های کلیدی: پابده، میدان نفتی زیلایی، فروافتادگی دزفول، پیرولیز راک-ایول ۶، ژئوشیمی، هیدروکربن

Depositional Environment Study of the Pabdeh Formation in Zeloi Oilfield using data obtained by Rock Eval 6 pyrolysis

H. Motahhari¹, B. Alizadeh¹, H. Ghalavand² & M. Moradi³

1) Department of Geology, Shahid Chamran University, Ahwaz, I. R. Iran.

2) National Iranian South Oil Company (NISOC)

3) National Iranian Drilling Company (NIDC)

Abstract

The purpose of this paper is to study the depositional environment of the Pabdeh Formation in Zeloi Oilfield, northern Dezful Embayment using data obtained by Rock Eval 6 pyrolysis. For that, 36 samples were selected from well number ZE5, which is located in the central part of the field, and analyzed by Rock-Eval 6. For the first time by geochemical methods and on the basis of Tmax and S2 values, this formation has been divided into three zones A, B and C. Zone B with higher TOC and S2 values has more hydrocarbon potential which is related to sea progressive time. The parameter $S_1 + S_2$ versus TOC shows that production potential of this formation has wide variation and is within the ranges of poor to very good and in general has high potential. The diagram

of HI to Tmax demonstrates that the kerogen content of this Formation has extensive dispersity and mostly includes Type II/III. It can therefore be concluded that, the depositional condition was uneven for the Pabdeh Formation. HI/OI diagram shows extensive variation on the Pabdeh Formation facies, which could be seen in the HI/TOC ratio, too. Also, HI/depth ratio demonstrates several sea regressive and progressive periods during the Pabdeh deposition. According to HI/TOC and sedimentary conditions Pabdeh Formation could positively act for hydrocarbon production.

Key Words: Pabdeh, Dezful Embayment, Zeloi Oilfield, rock Eval 6 pyrolysis, geochemistry, hydrocarbon

۱. مقدمه

نفتی زیلایی، از دستگاه پیرولیز راک-ایوال ۶ که آخرین نسل این دستگاه می‌باشد مورد استفاده قرار گرفت.

۱.۱. آمین‌شناسی منطقه

میدان نفتی زیلایی در ۳۰ کیلومتری شمال غرب مسجد سلیمان و ۱۰۰ کیلومتری شمال شرق اهواز قرار دارد که با روند اصلی زاگرس مطابقت می‌کند (تصویر ۱).

این میدان در افق آسماری دارای طول ۳۹ کیلومتر و عرض متوسط ۶/۵ کیلومتر می‌باشد (سراج ۱۳۸۴). در جنوب غربی ایران، روپویان گروه بنگستان دارای مقادیر فراوان شیل و آهک غنی از مواد آلی بوده و عقیده برآن است که این روپویان منشاء تشکیل هیدرولکربورهای موجود در مخازن آسماری در این ناحیه می‌باشند. شروع دوره‌ی ترشیاری همزمان با شروع پیشوای دریاها بوده و سبب گشته تاریخی شیلی-آهکی تشکیلات پابده بر روی مارن‌های سازند گوری تشکیل شوند. سازند پابده در مقطع نمونه دارای ضخامت ۷۹/۷۵ متر می‌باشد که از پائین به بالا شامل بخش‌های زیر است: (۱) بخش شیل ارغوانی (۰-۱۴۰ متر)، (۲) بخش شیلی و آهک رسی (۰-۷۴ متر)، (۳) بخش

امروزه ژئوشیمی نفت به عنوان یک علم بنیادی جهت بهبود بازدهی اکتشاف و تولید به کار گرفته می‌شود. در سال‌های اخیر با استفاده از شوری‌ها و روش‌های مختلف ژئوشیمیابی بسیاری از مسائل مربوط به سنگ منشاء، مهاجرت و تجمع نفت مورد مطالعه قرار می‌گیرد (Peters et al. 2002). یکی از مهمترین ابزارهای مورد استفاده در مطالعات ژئوشیمیابی، دستگاه راک-ایوال می‌باشد که در مقیاسی بسیار وسیع برای اکتشاف نفت و گاز در حوضه‌های روسی سراسر جهان مورد استفاده قرار گرفته است (Behar et al. 2001). استفاده از دستگاه پیرولیز راک-ایوال می‌تواند پتانسیل تولید هیدرولکربورزایی در مناطق مختلف یک میدان نفتی را مورد ارزیابی قرار داده و ریسک حفاری را کاهش دهد (Espitalie et al. 1984, 1985). این دستگاه اطلاعات ذیقیمتی را در خصوص کل کربن آلی (TOC)، نوع ماده آلی، پتانسیل بالقوه و بالفعل، تحول حرارتی ماده آلی، رخساره‌ی زیستی منطقه مورد مطالعه، وضعیت محیط نهشتگی از لحاظ شرایط اکسیدان و احیاء و همچنین مهاجرت هیدرولکربور از سنگ منشاء را راهنمای نماید (Kotorba et al. 2003). به همین منظور در این مطالعه نیز جهت بررسی محیط روسی سازند پابده میدان

تصویر ۱. موقعیت میدان نفتی زیلایی در فرافتادگی درزهول

- آهکی رسی (۴۲/۶ متر)،^۴ بخش شیل های تیره با لایه های آهکی (۸۲/۳ متر)،^۵ بخش فوقانی، آهک های رسی لایه های نازک با تناوبی از شیل (۴۵/۷۵ متر).
سن آن از بالتوسن تامیوسن متغیر است (در ویش زاده، ۱۳۷۰).

۳.۹. مطالعه

جهت انجام این مطالعه از ۳۶ خرد حفاری (Cutting) حاصل از چاه شماره ۵ زیلایی استفاده گردید. مقدار ۵۰ تا ۷۰ میلی گرم از هر نمونه تیمار و هموژنیزه شده و سپس توسط دستگاه پرولیز راک-ایوال ۶ آنالیز و مقدار کل کربن آلی (TOC)، نوع کروزن، نوع رخساره ای آلی، نوع هیدروکربن های تولیدی و پارامترهای رسوبی مورد بررسی قرار گرفت. در جدول ۱ اطلاعات به دست آمده توسط این دستگاه بر روی سازند پابده در میدان نفتی زیلایی نشان داده شده است. دستگاه راک-ایوال به عنوان آخرین نسل از راک-ایوال در سال ۱۹۹۶ به وسیله‌ی تکنولوژی Vinci تکمیل شده که به علت بالا بودن دقّت آنالیز از بهترین روش‌ها جهت ارزیابی سنگ‌های منشاء به شمار می‌آید (Behar et al. 2001). از پارامترهای مهم محاسبه شده توسط این دستگاه که در این مطالعه از آن‌ها استفاده گردید، می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

S_1 (مقدار هیدروکربن آزاد)، S_2 (توان هیدروکربن زایی)، S_3 (مقدار CO_2 موجود در کروزن که در اثر شکست حرارتی از نمونه تولید می‌گردد)، TOC (مقدار کل کربن آلی موجود در نمونه)، Tmax (دماهی که پیک S_2 در آن بیشینه خود را نشان می‌دهد)، ضمناً می‌توان با استفاده از پارامترهای فوق شاخص هیدروزن (S_2/TOC HI)، شاخص اکسیژن (S_3/TOC OI)، شاخص پتانسیل هیدروکربورزائی (S_1/S_1+S_2 PI)، نمونه‌های مورد آنالیز را نیز محاسبه نمود. (Behar et al. 2001).

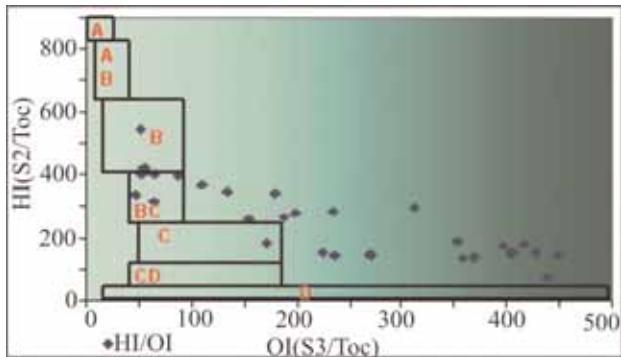
۴. بحث و بررسی

براساس پارامترهای حاصل از جدول ۱، سازند پابده دارای ۳ زون می‌باشد که زون A و C آن با داشتن لیتلولوژی غالباً آهک رسی و با Tmax پایین در مرحله‌ی نسبتاً نایاب قرار دارند. همچنین با دارا بودن حدأکثر TOC٪/۷۵ و S_2 ضعیف، پتانسیل هیدروکربن زایی آن‌ها کمتر از زون B است. زون B از شیل و آهک رسی با Tmax بالا در مرحله‌ی بلوغ قرار داشته و TOC٪/۲۸ و آن در حد خوب و خیلی خوب می‌باشد. این پارامترها حاکی از تشکیل شدن زون A و C در هنگام پسروی دریا در یک محیط عمیق تر و احیایی با حفظ شدگی کم می‌باشد، در حالی که زون B در محیط عمیق تر و احیایی با شرایط حفظ شدگی بهتر مواد آلی در حین پیشروی دریا است.

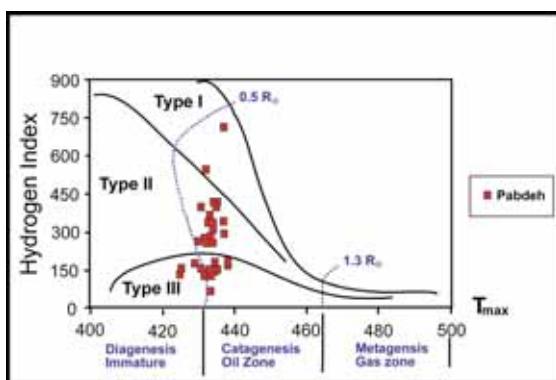
جهت تعیین توان و پتانسیل هیدروکربورزائی سازند پابده در میدان نفتی زیلایی از نمودار تغییرات S_1+S_2 در برابر TOC استفاده گردید (تصویر ۲). این نمودار نشان می‌دهد که نمونه‌های با داشتن پک محدوده‌ی وسیع از هر دو پارامتر فوق، دارای پتانسیل هیدروکربنی فقیر (poor) تا بسیار خوب (very good) می‌باشند، که این تغییرات یکنواخت نبودن شرایط رسوب گذاری سازند را نشان می‌دهد به طوری که در هنگام پسروی دریا سازند از مواد آلی قاره‌ای با پتانسیل تولیدی پایین تر برخوردار شده و در زمان پیشروی، محیط عمیق تر

جدول ۱. داده‌های حاصل از راک-ایوال

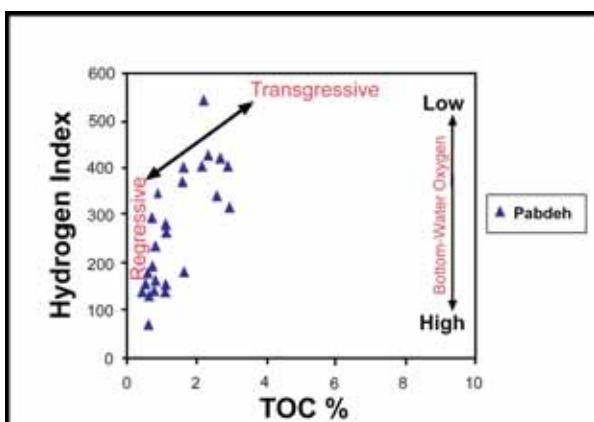
Depth (m)	S ₁	S ₂	T _{max}	HI	OI	TOC %	Zone
۳۷۹۴	۰/۴۸	۱/۴۵	۴۳۷	۲۹۷	۳۱۲	٪۴۹	A
۳۸۰۰	۰/۲۱	۱/۲۱	۴۳۳	۲۸۴	۲۳۴	٪۴۳	
۳۸۰۸	۰/۳۱	۱/۰۷	۴۳۰	۲۶۳	۱۵۴	٪۴۱	
۳۸۱۶	۰/۲۳	۱/۱۶	۴۳۴	۲۱۶	۱۵۵	٪۴۰	
۳۸۲۴	۰/۱۹	۰/۴۱	۴۳۳	۷۱	۴۳۸	٪۵۷	
۳۸۳۲	۰/۱۸	۰/۷۳	۴۳۲	۱۳۳	۳۵۸	٪۵۵	
۳۸۴۰	۰/۳۲	۱/۰۵	۴۳۳	۱۴۳	۲۳۶	٪۱۰	
۳۸۴۸	۰/۴۳	۱/۰۲	۴۳۲	۱۵۰	۲۷۰	٪۱۰	
۳۸۵۶	۰/۴۷	۲/۸۵	۴۳۵	۱۲۸	۱۷۱	٪۵۶	
۳۸۶۴	۰/۳۰	۰/۹۵	۴۲۵	۱۳۹	۳۶۹	٪۶۸	
۳۸۷۲	۰/۳۱	۱/۳۶	۴۳۷	۳۴۴	۱۸۰	٪۳۹	
۰/۲۲	۷۶۲	۷۱۲	۴۳۷	۱/۵۸	۰/۲۳	۳۸۸۰	
۳۸۸۸	۰/۲۳	۰/۸۶	۴۳۴	۱۴۲	۲۷۰	٪۶۰	
۳۸۹۶	۰/۸۹	۲/۱۹	۴۳۲	۲۷۹	۱۹۹	٪۱۰	
۳۹۰۴	۰/۶۲	۲/۰۰	۴۳۳	۳۴۶	۱۳۵	٪۱۸	
۳۹۱۲	۰/۶۳	۲/۶۷	۴۳۲	۲۶۷	۱۸۷	٪۱۰	
۳۹۱۶	۱/۴۹	۱/۲۴	۴۳۱	۴۰۱	۶۵	٪۸۰	B
۳۹۲۰	۱/۲۴	۱۱/۴۵	۴۳۲	۵۴۶	۵۱	٪۱۰	
۳۹۲۸	۰/۷۷	۶/۱۷	۴۳۱	۳۹۸	۸۸	٪۵۵	
۳۹۳۲	۱/۰۶	۱۳/۷۷	۴۳۲	۱۰۳۶	۹۹	٪۱۳۳	
۳۹۴۰	۱/۱۹	۱۰/۹۶	۴۳۵	۴۲۰	۵۳	٪۶۰	
۳۹۴۸	۱/۱۳	۸/۶۳	۴۳۴	۳۳۹	۴۷	٪۰۵۴	
۳۹۵۶	۱/۰۰	۶/۰۳	۴۳۵	۴۰۱	۵۱	٪۰۹	
۳۹۶۴	۱/۱۰	۸/۶۴	۴۳۵	۴۰۳	۵۵	٪۱۸۶	
۳۹۷۲	۱/۴۶	۱۱/۱۶	۴۳۴	۳۱۴	۶۴	٪۲۸۴	
۳۹۸۰	۱/۴۶	۹/۶۲	۴۳۴	۴۲۳	۵۷	٪۲۷	
۳۹۸۸	۱/۱۰	۵/۵۶	۴۳۳	۳۶۸	۱۱۰	٪۱۵۱	
۳۹۹۶	۰/۴۱	۱/۱۶	۴۳۵	۱۵۲	۲۲۵	٪۷۶	C
۴۰۰۴	۰/۳۳	۰/۸۲	۴۳۸	۱۷۶	۳۹۶	٪۴۶	
۴۰۱۲	۰/۴۱	۱/۲۰	۴۳۸	۱۹۱	۳۵۲	٪۶۳	
۴۰۲۰	۰/۳۴	۰/۸۳	۴۲۵	۱۵۵	۴۲۷	٪۰۵۴	
۴۰۲۸	۰/۴۳	۰/۹۱	۴۲۹	۱۷۸	۴۱۶	٪۰۵۱	
۴۰۳۶	۰/۱۴	۰/۹۶	۴۳۱	۱۵۲	۴۰۴	٪۰۶۱	
۴۰۴۶	۰/۳۱	۰/۷۵	۴۳۴	۱۵۰	۴۰۴	٪۰۵۰	
۴۰۵۲	۰/۲۲	۰/۰۵	۴۳۳	۱۴۳	۴۴۹	٪۰۳۵	

تصویر ۳. نمودار تعیین رخساره‌ی آلی با استفاده از نسبت تغییرات HI در برابر OI. ویژگی‌های محدوده‌های مشخص شده عبارتند از: A=محیط دریاچه‌ای شدیداً احیایی، AB=محیط‌های دریایی پیشرونده احیایی، B=محیط‌های دریایی یا دریاچه‌ای نسبتاً احیایی، BC=محیط‌های دارای مواد آلی دریایی و قاره‌ای و رسوب گذاری سریع در شرایط نسبتاً اکسیدان، C=محیط‌هایی با سرعت رسوب گذاری متوجه در شرایط احیایی، CD=محیط‌هایی عمیق در مجاورت نقاط کوه‌زایی، D=محیط‌های قاره‌ای شدیداً اکسیدان (Jones 1987).

تصویر ۴. نمودار تغییرات ماده‌ی آلی (TOC) در برابر شاخص هیدروژن (HI) در سازند مورد مطالعه به منظور شناسایی شرایط محیط رسوب گذاری آنها (Dean et al. 1986)

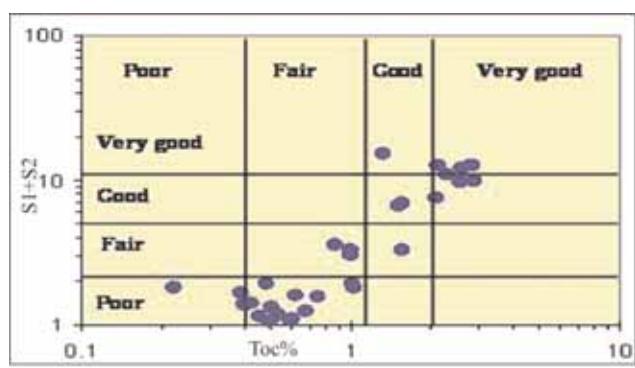
تصویر ۵. نمودار تصحیح شده ون کرولن (Van-Krevelen) که شاخص HI به Tmax به دست می‌آید.

عمدتاً بررسیدن به مرحله‌ی کاتاژنر توانسته است مسیر بلوغ حرارتی راطی نمایند ($Ro>0.5$). همچنین نمودار HI در برابر عمق (Dahl et al. 2004) در سازند پابده با افزایش عمق پسروی و پیشروی‌های متناوبی را نشان داده که به صورت تغییرات محسوس HI در برابر عمق خود را نمایان می‌سازد، به طوری که در هنگام پیشروی دریا، سازند با بالاتر و هنگام پسروی با

واحیائی شده و مواد آلی دریایی با حفظ شدگی بهتر رسوب نموده که دارای پتانسیل تولید هیدروکربنی بالایی می‌باشند. به طور کلی تغییرات مقادیر S_1+S_2 در برابر TOC (تصویر ۲) نشان می‌دهد که پتانسیل ژنتیکی سازند پابده، بالا بوده و از توان هیدروکربن زائی کافی برخوردار است.

برای تعیین رخساره‌ی آلی سازند پابده (تصاویر ۳ و ۴) از تغییرات مقادیر TOC استفاده شد (Jastwan & Dahl 2004). از نمودار جونز (Jones 1987) برای تعیین رخساره‌ی آلی سازند مورد مطالعه استفاده گردید (تصویر ۳). در این نمودار بر اساس تغییرات مقادیر HI در برابر OI، محدوده‌ی رخساره‌ای سازند مورد اشاره تعیین شده است، نکته قابل توجه در این نمودار این است که سازند پابده در محدوده‌ای متغیر از رخساره‌ها (B, C, BC, CD) قرار دارد. شاید بتوان علت این امر را به متغیر بودن شرایط محیطی در زمان نهشته شدن این سازند نسبت داد. جونز (Jones 1987) نشان داده است که رسوبات متعلق به رخساره‌ی B در محیط دریایی یا دریاچه‌ای نسبتاً احیائی تشکیل شده در حالی که رخساره‌های BC و C نشانگر رسوبات فلات قاره و شیب قاره‌ی دوران مژوزویک و ترشاری بوده که در حاشیه‌های قاره‌ای نهشته شده‌اند، همچنین رسوبات مربوط به رخساره‌های CD در نواحی قاره‌ای رسوب گذاری نموده‌اند. چنین حالتی در رسوبات پابده نیز دیده می‌شود. در تصویر ۳ پراکندگی آن‌ها در چهار رخساره، نشانی بر تلفیق ماده‌ی آلی دریایی با قاره‌ای است. چنین نتیجه‌ای در نمودار تصویر ۴ نیز دیده می‌شود (Dean et al. 1986). تغییرات شاخص هیدروژن، مقدار کربن آلی نیز افزایش می‌یابد، این امر نشان دهنده‌ی حفظ شدن ماده‌ی آلی در شرایط احیایی است (علیزاده و همکاران ۱۳۸۴). همان‌طور که مشاهده می‌گردد سازند پابده با داشتن محدوده‌ی متغیر، شواهد پیشروی و پسروی‌های متعددی را در خود ثبت نموده است.

بر اساس نمودار تغییرات مقادیر HI در مقابل T_{max} که برای تعیین نوع کروزن (Justwan & Dahal 2004) در تصویر ۵ ترسیم شده است، نوع کروزن این سازند غالباً از نوع II و III تعیین که کروزن نوع II آن نشان دهنده‌ی مواد آلی محیط دریایی بوده در حالی که نوع III معروف مواد آلی منشاء گرفته از محیط قاره‌ای که در محیط مرتبط با قاره‌ای ته نشست نموده است. کروزن نوع II سازند پابده کاملاً در مرحله‌ی کاتاژنر قرار دارد (زون B)، اما مقداری از کروزن نوع III هنوز در مرحله‌ی نابالغ است، به طور کلی از این نمودار می‌توان استنباط نمود که سازند پابده به عنوان سنگ منشاء احتمالی

تصویر ۶. نمودار TOC در برابر S_1+S_2 جهت تعیین پتانسیل هیدروکربورزاگی

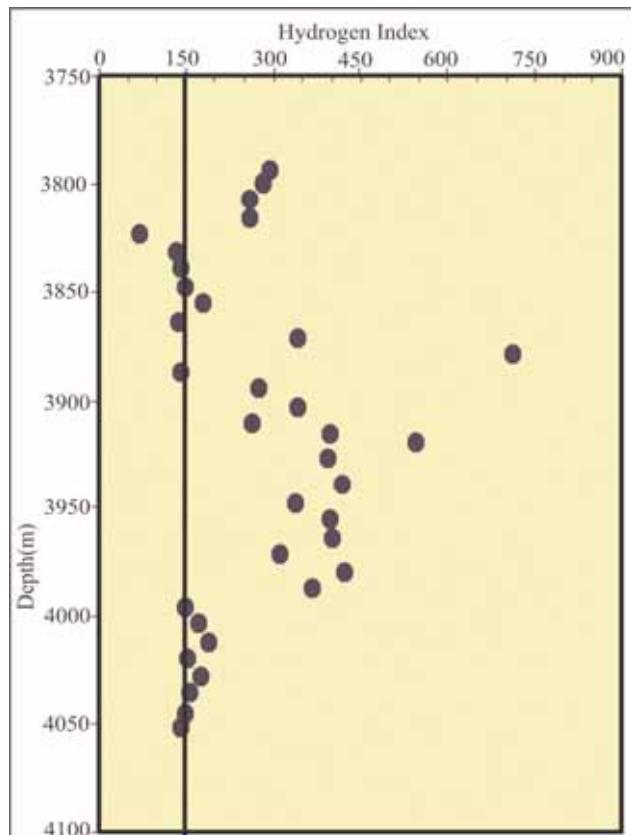
کم عمق شدن حوضه و در نتیجه‌ی آن ته نشین شدن رسوبات قاره‌ای مقدار HI نیز کاهش می‌یابد. به طور کلی سازند پابده HI با داشتن مقادیر HI بالاتر از 150g HC/g Rock 150g HC/g Rock پتانسیل هیدروکربورزایی بالایی را دارا می‌باشد (تصویر ۶). با توجه به نمودار HI در برابر TOC (Jackson et al. 1985) و براساس متغیر بودن شرایط رسوب گذاری، این سازند توانایی تولید هیدروکربن‌هایی در محدوده‌ی وسیعی از گاز با کمی نفت، نفت خوب (Good Oil) و نفت خیلی خوب (Very Good Oil) را دارا می‌باشد (تصویر ۷).

۵. نتیجه‌گیری

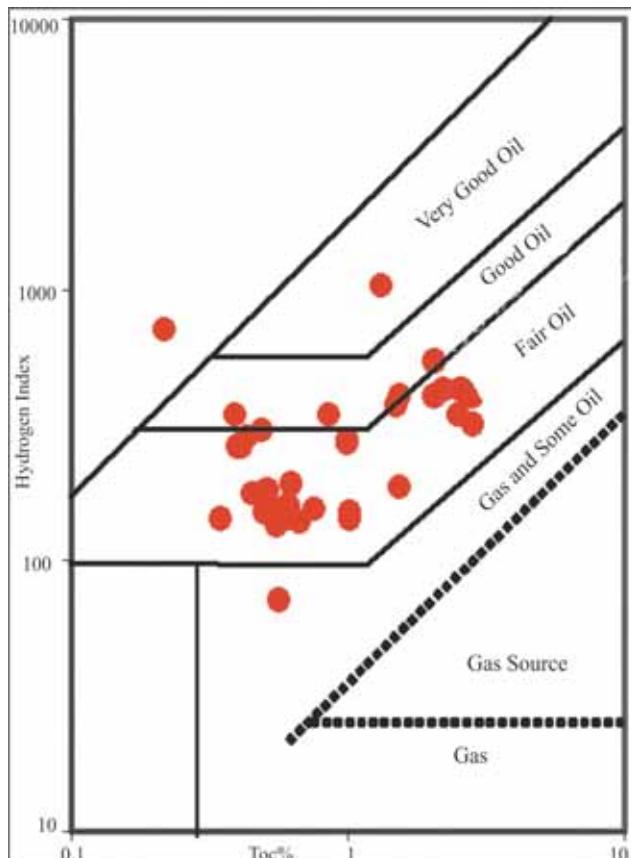
مطالعه‌ی محیط رسوب گذاری سازند پابده میدان نفتی زیلایی با استفاده از پیروزی راک-ایوال ۶ نشان داد که این سازند به سه زون قابل تفکیک بوده که زون B آن با آن با TOC و S_2 بیشتر دارای پتانسیل تولید هیدروکربن بهتری است. این زون در نتیجه‌ی پیشروی دریا و رسوب گذاری در محیط عمیق تر که نگه داری مواد بهتر بوده، به وجود آمده است و به عنوان یکی از سنگ منشاء‌های مهم در تولید هیدروکربن در این میدان می‌توانسته نقش داشته باشد، در حالی که زون A و C با داشتن TOC و S_2 پایین‌تر مربوط به محیط با عمق کمتر، و در زمان پسروی تشکیل شده است. کروزن‌های تعیین شده برای سازند مطالعه شده، در محدوده‌ی وسیعی از نوع I، II و III واقع شده که آن به علت متغیر بودن شرایط حوضه‌ی رسوبی و در نتیجه آن ته نشین شدن مواد آلی مختلف می‌باشد و با توجه به نمودار تغییرات HI در برابر T_{max} ، این نکته را می‌توان دریافت که سازند پابده به مرحله‌ی تولید پنجره‌ی نفتی (کاتائزر) رسیده است. نمودار تغییرات HI در برابر TOC نیز نشان داده است که با افزایش شاخص هیدروژن، مقدار کربن آلی نیز افزایش می‌یابد، این امر نشان دهنده‌ی حفظ شدن ماده‌ی آلی در شرایط احیایی است، به طوری که در مواد آلی سازند پابده تمایل به تولید نفت بیشتر از گاز است. منحنی تعیین رخساره‌ی آلی سازند پابده با داشتن محدوده‌ی متغیر (CD C BC B) دلیلی بر تلفیق ماده‌ی آلی دریاچه با خشکی بوده که نشانگر شرایط محیطی با پسروی و پیشروی‌های متعدد می‌باشد. نمودار HI در برابر TOC نیز، یکسان نبودن شرایط رسوب گذاری در حوضه را تأیید می‌کند. تغییرات مقادیر $S_1 + S_2$ در برابر TOC نشان داد که پتانسیل ژنتیکی سازند پابده، در محدوده‌ی وسیع از فقیر (poor) (ta بسیار خوب (very good) واقع شده، که به طور کلی سازند دارای توان هیدروکربن زائی بالایی می‌باشد. نمودار HI در مقابل عمق نیز نشان داد که با افزایش عمق تغییرات محسوسی در مقادیر HI دیده می‌شود که بر اثر متغیر بودن مواد آلی نهشته شده در سازند به وجود آمده است. مجموع این مطالعات نشان می‌دهد که شرایط رسوب گذاری سازند پابده یکنواخت نبوده و پسروی و پیشروی‌های متعددی در آن وجود داشته و به ثبت رسیده است.

۶. مراجع

- درویش‌زاده، ع.، ۱۳۷۰، زمین‌شناسی ایران، نشر دانش امروز، ۹۰۱ ص.
سراج، م.، ۱۳۸۴، تحلیل ساختاری مقدماتی میدان نفتی مناطق نفت خیز جنوب (محدوده‌ی فراوتادگی ذوفول شمالی)، گزارش شماره پ-۵۶۳ شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب.

تصویر ۶. نمودار تغییرات HI در مقابل عمق (Depth)

تصویر ۷. نمودار HI به TOC برای تعیین نوع پتانسیل تولیدی (Jackson et al. 1985)

علیزاده، ب.، مرادی، م.، و قلاوند، ه.، ۱۳۸۴، "مطالعه‌ی ژئوشیمیایی سازند پابده در میدان نفتی اهواز، نهمین همایش انجمن زمین‌شناسی ایران، دانشگاه تربیت معلم، تهران، شهریور ۱۳۸۴.

sBehar, F., Beaumont, V. & Pentea do, B., 2001, "Rock-Eval 6 Technology: Performances and developments", *Oil & Gas Science and Technology-Rev. IFB*, Vol. 56: 111-134.

Dahl, B., Bojesen-Koefoed, J., Holm, A., Justwan, H., Rasmussen, E. & Thomsen, E. 2004, "A new approach to interpreting Rock-Eval S2 and TOC data for kerogen quality assessment", *Organic Geochemistry*, Vol. 35: 1461-1477.

Jackson, K. S., Hawkins, P. J. & Bennett, A. J. R., 1985, "Regional facies and geochemical evolution of the southern Denison Trough", *APEA Journal* (20): 143-158.

Dean, W. E., Arthur, M. A. & Claypool, G. E., 1986, "Depletion of 13C in Cretaceous marine organic matter: Source, diagenetic, or environmental signal", *Marine Geology*, Vol. 70: 119-157.

Espitalie, J., Deroo, G. & Marquis, F., 1985, "La pyrolysis Rock-Eval et ses applications Rev", *Inst. Franç. du Pétrol*, Part I, (40): 563-578, Part II, (40): 755-784, Part III, (41): 73-89.

Espitalie, J., Marquis, F. & Barsony, I., 1984, "Geochemical logging", In: Voorhees, K. J. (Ed.), *analytical Pyrolysis, Techniques and Applications*. London (Butterworth): 276-304.

Jones, R. W., 1987, "Organic facies", In: Brooks, J., Welte, D. H. (Eds.), *Advances in Petroleum Geochemistry*. Academic Press, New York: 1-90.

Justwan, H. & Dahl, B., 2004, "Quantitive hydrocarbon potential mapping and organofacies study in the Greater Balder Area, North Sea", In: Dore, A.g., Vining, B. (Eds.), *Petroleum Geology: North West Europe and Global. Prospective-Proceeding of 6th Petroleum Geology Conference*.

Kotorba, M. j., Wieclaw, D., Kosakowski, P., Zacharski, j. & Kowalski, A., 2003, "Evaluation of source rock and petroleum potential of middle Jurassic strata in the south-eastern part of Poland", *Przeglad Geologiczny*, Vol. 51: 1031-1040.

Peters, K. E. & Fowler, M. G., 2002, "Application of petroleum geochemistry to exploration and reservoir management", *Organic Geochemistry*, Vol. 33: 5-36.